

La nova escola

No sabem fins aont arribarà l'entusiasme de la nostra joventut, pero es una realitat la seva actuació perseverant desinteressada. Pot ser li manca una orientació clara, ben definida, perque la seva feina sigui profitosa y no hagi en la seva acció desperdici d'energies en empreses que reporten molt migrats beneficis a la causa a que la joventut esta consagrada.

Desde les èpoques glorioses de solidaritat catalana se registra un anhel de regeneració. Falta només que les idees se condensin, que's fasin doctrina, y que aquesta doctrina crei una escola. La Solidaritat va ser el període de transició entre l'antic sistema republicà històric, y les noves idees. Aquell formidable moviment va trencar una tradició pera donar lloc a una escola nova que, que si bé's presentia, no s'havia arribat a revelar.

La veveu: s'ha operat en els republicans una selecció, impulsada primer per les necessitats històriques o del temps; després per la rahó. Una bona part dels republicans, sens dupte la més considerable y la que suma en les files més homes de prestigi, ha cregut oportú concertar una aliança am els socialistes, y n'ha nascut aqueixa gran Conjunció Republicana Socialista qu'está privant, desde'l comensament de la seva actuació, la tornada al poder d'en Maura y d'en La Cierva. Una altra parta de republicans s'han quedat fora. Es en Lerroux, el qual no vol convivencies en el partit socialista,

Aquesta declaració es una forta negació dels ses principis consignats en discursos, articles y programes. Voler ser la extrema esquerra del republicanisme, y abominar dels socialistes, es tant com negar tota virtualitat y eficacia social a la seva acció, d'orientacions burgeses y principis atávics. La república s'ha de representar quelcom en profit de la major justicia social, o no val pena de pensarhi. Si, efectivament te representar lo primer, a que ve'l combatre als socialistes?

Si'l poble sen hagués adonat d'aixó, y veigués com se li escamoteixa'l dret de socialiació de la riquesa, segurament no hauria seguit, en les proporcions que ho ha fet, al partit radical d'en Lerroux. Les orientacions modernes, les que déu abraçar la nostra joventut si vol ser dintre del nostre poble un factor am personalitat ben propia, son totalment contradictòries an aquelles. Estém en un nou periodo, en un nou periodo, en que la joventut ha de deixar d'esser anarquísanta y individualista, pera treballar en coses positives. Els Kropotkine y els Nietzsche ja n'han perturbades prou d'inteligencies que no han sapigut digerir lo que llegien. Passat el moment sentimental, que ha vingut a ser ni més ni menys, colopat en la seva época, que una segona edició del d'aquella joventut d'avans del 69, comensa un nou període de construcció, o sigui de treball. De la mateixa manera qu'en Cambó va creure que després de la primera etapa d'estridentes del catalanisme la «Lliga» havia d'empendre una nova orientació qu'en digueren de «política positiva», la joventut ha de fer també, per altres camins y am una altra forma, la mateixa ruta. Pero, com?

La joventut d'avui no pot ser exclusivament republicana. Un cambi de règim polític no implica per sí mateix la transformació del règim o sistema social. Se pot donar el cas d'una república, en la qual la injusticia económica, que's avui per avui, el gran problema europeu que produeix conflictes tan formidables com la vaga de miners anglesos, hi segueixi sent característica. Perxó la joventut no te més remei que unir al seu programa de reformes polítiques, un altre programa de reformes socials que impliqui l'inter-

vencionisme de l'Estat a favor dels drets del proletariat, en els conflictes entre aquest y'l capital.

Aixó significa estudi y treball, y estar en contacte am les masses obreres pera apoyar les seves reivindicacions. Am el mateix entusiasme qu'els socialistes defensen la república, considerant qu'es l'únic sistema baix el qual podrán adquirir efectivitat els seus principis, nosalres, joves europeus del sigle XX, tenim el deber d'apoyar les solucions socialistes si volém una república digna y progresiva, que sigui, per sobre de tot, un estat de justicia.

J. VILALTA COMES.

Els presos per la vaga de Septiembre

Es ja intolerable lo qu'está passant amb els empresonats per l'intent de vaga general del passat Septiembre. S'imposa que tots els homes de bona voluntat, que tots aquells qu'estimin en lo que val la llibertat y la justicia humanes, treballin de ferm pera conseguir la lliberació d'aqueixos homes que, sense esperansa, fa ja més de cinc mesos qu'están empresonats a la «Presó Model» de nostra ciutat.

Es senzillament inhumá y indigno que, pera que una determinada personalitat pugui acreditar mèrits devant el poder central, se vegin, sens motiu, orfes de llibertat, uns honrats obrers que no cometeren altre delictes que l'imaginat per gent fantasiosa y que tingué per teatre la famosa «Font del Qüento», o que foren víctimes de les infames delacions d'aqueix repugnant confident, anomenat Sánchez, vividor abjecte y provocador. Com si el sol fet de la detenció, no fos ja prou injust y anormal, se'ls subjecta, en la «Presó Model» a un règim inquisitorial, considerantlos criminals vulgars, tenintlos empresonats en cel·les antihigièniques y immondes, exercint una intolerable censura en els llibres y periódics que'ls amics envien pera llegir, únic consol del prés, permetentlos, únicament, la lectura de literatura insulsa y donant primordial preferencia a la de revistes y obres catòliques. Aquets procediments inquisitorials no's redueixen sols als presos, sinó que s'estenen a tots els que hi sostenen amistoses relacions y aixís, ens trobem en el cas insòlit, ilegal, de que a tots aquells que visiten als presos per lo de Septiembre, se'ls pren, avans, la filiació y se'ls anota'l domicili.

Tot aixó revesteix tanta gravetat, qu'es necessari que se n'ocupi tothom que tingui sentiments humanitaris.

Nosalres, per la nostra part, anirém informant als nostres llegidors de les irregularitats que arribin a nostre coneixement, y del curs del procés.

Les nostres plomes vibrarán am tota l'intensitat del nostre esperit, exteriorisant tota la sentimentalitat generosa de la nostra ánima, pera demanar la llibertat y'l major respecte an aquets ciutadans que sofreixen en la «Presó Model» de Barcelona.

Agustí Nogués

El passat diumenge va morir l'honrat obrer, el virtuos polític, el nostre estimat y respectat amic.

L'Agustí Nogués era el tipo del obrer catalá, de cos y ánima sana, laboriós y honrat, de bondadosa y enérgica franquesa.

El partit va nomenarlo diputat provincial. Y exercí el càrrec ab gran inteligencia, portant al organisme provincial les angunioses protestes y els nobles anhels de la classe treballadora.

Quina diferencia entre en Nogués y alguns titulats obrers que han exercit càrrecs públics y que abandonen la feina tot seguit de ser elegits!

Els redactors de LA BARRICADA rendeixen tribut a la seva immaculada historia.

La conferencia d'en Laryet

A la Juventud Republicana de Lleyda, va parlar D. Francesch Layret de «La crisis de l'U. F. N. R. y l'actual moment polític».

La conferencia ja ha sigut recullida per la premsa diaria y ha promogut comentaris. Pero el prestigi del conferenciant y l'interés capital del tema fa qu'ens creguem obligats a recullir alguns paragrafs.

Avans, un elogi a n'en Layret, que ha sabut en aquets moments de prova donar la seva personal opinió autorisadísima, sense refugirla ni amagarla.

Lo que mata a n'els partits polítics es el covart silenci dels seus directors, l'apatia y l'inactivitat en els moments en que la massa desorientada necessita, més que may, de la sabia direcció y galiarda actuació dels quefes.

Ha dit l'ilustre correfligionari nostre:

«Era natural que després de constituirse l'U. F. N. R. desapareixessin els centres dels antics grupus, fundant una gran entitat, la casa de la democracia catalana, y també que se unifiquesin en una les tres empreses periódísticas de Barcelona, establint un sol diari, orgue del partit, que hauria obtingut vida espléndida.

Pero en lloc de fer aixó y de sumar activitats y energies, comensaren desseguida les lluitas de grupo, treballant cada un d'ells pera conseguir el predomini y gastant l'esfors en mala feina.

Després de Solidaritat semblava que devia quedar en nostras costums polítiques una major suavitat en les lluites pero no ha sigut aixís y, en cambi, ha minvat nostra fé, ha decaigut nostre entusiasme, si be aixó també els hi passa als altres partits.

Quan els ideals se debilitan, les passions s'exaltan. Jo crec qu'el remey a nostres mals es tonificar nostra fe en les afirmacions polítiques de l'U. F. N. R. Y l'exaltació hem de buscarla principalment —no en el sentit nacionalista patrimoni de dretes y de esquerres— sinó en nostra condició de partit avensat, accentuant les notats radical y progresives. Les esquerres ab el seu nacionalisme no deuen olvidar que las patrias son mes grans y dignas en quant se fan intérpretes d'un mes general interés humá.

El que els pobles siguin diferents no vol dir que siguin antagònics. En l'universalisme de nostres dias no es possible viure en nostra torra de marfil. Devem sostenir relacions d'afinitat ab totes les demes tendencies republicanas de fora Catalunya.

Per aixó vam ingresar a la Conjunció Republicana Socialista encara que no ens en hem aprofitat com hauria sigut necessari fer-ho, donant a coneixer a tot Espanya el perque eram nacionalistes a la vegada que republicans

En Ajuntaments y Diputacions els republicans fem massa política, olvidant que allí tenim un ample camí d'experimentació social y civilista, y que podríem iniciar la creació d'institucions en l'ordre societatari y cultural. Fiscalisem massa y construim poc. A l'extranger, al final d'haver exercit una representació política, se dona compte de la colaboreció de l'esfors aportat pera conseguir alguna obra de profit. Recordo ab pena aquell presupost de cultura Hauríam sembrat, ab les escoles neutres catalanes, un esperit, una ánima lliberal en las novas generacions.

En tota organizació de forses polítiques deu pensarse ab dos elements: el director y el dirigit. Y tots dos deuen estar compenetrats. Y nosalres no l'hem tinguda aquesta compenetració, al contrari, hem actuat un y altra de una maura no sols contradictoria sino fins divergent

Els moments son greus. La política mundial viu entre convulsions. El règimen

a Espanya no te estabilitat; viu per les nostres disputes.

Pero ab tot y aquestes disputes a l'hora menos pensada podem veure l'agonia del règimen centralista.

Pensem en la responsabilitat que tenim. Y si els republicans de Barcelona no tenen prou partiotisme, jo me dirijeixo a tots els republicans de Catalunya pera que ells se preparin sense desmaís, a redimir la patria ab la virtulitat de nostres ideals.

DESCARREGUES

L'ex-gobernador civil de Barcelona senyor Ossorio y Gallardo en la conferencia al Ateneo madrileny ha dit parlant dels catalanistes: «Creyeron impotente la organizació de la policia, y eso que entonces no había Rabasada.»

¿Ho ha entés, senyor Portela?

§ §

Juncal, digno radical, del gobierno liberal la protección mendigó y logró ser concejal. Esto prueba que es juncal y se las trae el gachó.

§ §

Am motiu d'haver sortit elegit diputat en Cambó, els de la Lliga están mes contents que un gos amb un os.

Es clar que la seva alegría no es perque creguin qu'en Cambó consegueixi estrenyer els llassos entre Catalunya y Castilla y que am motiu d'aquesta *estrenyamenta* ne surti beneficiada la nostra patria, sino única y exclusivament perque aixís podrá estrenyer els llassos entre la Lliga y la monarquia, qu'es ben al revés de lo primer.

§ §

Per cert que quan sortí elegit diputat en Cambó, *El Progreso* deya que havia sortit elegit *el amigo de los asesinos de Ferrer...*

Ja feia bé aquella vella que no volia morir mai, perque sempre se'n sab alguna de nova.

Perque ves qui ho hauria dit qu'en Cambó era amic dels *Emiliano, Ardid, Moya y Casas!* Ningú!

Llegim:

«En Canalejas ha presentat la dimisió de tot el gabinet al rey.»

Tornem a llegir:

«Ha sortit cap a Nissa el terrible revolucionari Emiliá Iglesias.»

§ §

Hi ha gent mal pensada a Barcelona! Doncs ¿no fan correr que si l'Emiliano aná a Nissa sigué per por de que, havent dimitit en Canalejas pujés en Maura y hi tornés a haver una altra setmana com la de Julio?

Que poc deuen coneixer a l'Emiliano els que aixís l'insulten!

Quan els fets de la memorable setmana, nosalres el vegerem darrera una barricada, tot despitrugat, amb una bandera a una má, un broving a l'altra, un fusell a l'altre y un sabre a l'altra.

«Y quien diga lo contrario, miente!»

§ §

Un telegrama d'Alacant diu que 90 senyores han dirigit una carta a Pio X compromentse a fer guerra pera que no prosperi la *falda pantalón* y procurar treure les modes de las faldas «antravé» y dels vestits ajustats. Dihuen aquestes senyores que els vestits ajustats son importats pel dimoni al objecte de pertorbar els sentits y llenyar llevor de pecadores y pecadors...

Se comprometen, además, a usar les modes que defensí la curia romana.

De modo que ja tenim al Papa y a Merry del Val fent croquis de modes que causarán ab l'etiqueta de «aprobado por la censura eclesiástica» ó «con autorización de la autoridad eclesiástica» ó «último modelo del Santo Padre».

El representant a Catalunya será mossen «Pollastre».

Lo pitjor de tot aixó es que el *miriñaque* y el vestit ampulós sols l'usarán las donas lletjas, tipos de solitaria, enmagradas.

Les femellas espléndidas continuarán ab els vestits cenyits que marcan atrevidament la deliciosa figura.

Y les dones de etiqueta pontificia *pa'l gato!*